

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 14 K, za pol leta 7 K; za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K, za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt leta 4 K; za Ameriko za pol leta 9-50 K za četrt leta 4-80 K

Pecunozna številka 18 v.

Reklamacije so poštne proše Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati: Enostopna pett-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 20 vin. večkrat po dogovoru.

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

48. številka

V Ljubljani, v soboto, dne 23. aprila 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Bleneri-Bilinskijevo gospodarstvo.

(Iz govora posl. sodruga Seitza v proračunskem odseku dne 16. aprila.)

Vlada zahteva posojilo, da dopolni blagajniške zaklade. Kako je bilo zadnji čas s temi zakladi? Leta 1906. so dosegli najvišjo višavo. Koncem leta 1905. so znašali 579.7 milijonov. Leta 1906. se je dosegel znani prebitek, 146.2 milijonov, dalje 128.7 milijonov skupička za obligacije, skupaj torej 274.9 milijonov. Ker se je od tega izdalo 147.1 milijonov, so narasli blagajniški zakladi na 707.6 milijonov kron. Leta 1907. so padli na 587.6 milijonov. O poznejših letih nimamo natančnih podatkov. Iz lanskega ministrovega govora z dne 26. oktobra je bilo posneti, da so od leta 1906. do 1908. padli za 135 milijonov. Morali so torej znašati še 572.6 milijonov. Kaj se je zgodilo z njimi?

Leta 1909. so bili veliki vojaški izdatki in sicer za topništvo 23 milijonov, za vojne priprave 234 milijonov, od katerih odpada na Avstrijo 163 milijonov. Dne 26. oktobra je finančni minister naznanil, da je dal 123 do 124 milijonov predujma. Domobranstvo je dobilo 18 milijonov predujma. Kako so se pokrili tisti izdatki? Pri izdaji zakladnih listov za 220 milijonov se je 21.3 milijonov dvakrat zahtevalo. Ta denar se torej ni porabil za svoj namen. Ker se nadalje ne da tajiti, da se tudi ostali kredit, dobljen pri izdaji zakladnih listov, ni res porabil za svoje namene, se ne more dvomiti, da je šel velik del tege denarja za aneksijske troške. Za tiste namene, za katere so se izdali zakladni listi, nima zdaj finančni minister denarja in zahteva drugo posojilo. Preden se more proračunski odsek posvetovati o njem, mora dobiti natančna pojasnila, kaj se je zgodilo s prejšnjimi posojili. Treba je natančnega obračuna.

Kar se tiče proračuna, iz katerega hoče finančni minister izbaciti nekatere postavke, se mora omeniti, da bi bilo naravnost nezmislno, dušiti potrebne investicije v dobi, ko pada konjunktura, tako da bi n. pr. ostali brez potrebnih vozniških sredstev, kadar se zopet zboljša gospodarski položaj. Tudi stavbe in regulacije rek ter gradnje mostov se ne morejo nikakor opustiti. Če hoče finančni minister kaj dušiti, naj duši vojni proračun.

Vse ravnanje vlade je v tem oziru protustavno.

Pojasniti bo tudi treba, zakaj in po kakšni pravici je skupna vlada najela 36 milijonov kron „predujma“ pri nekem pod vodstvom zemljiške kreditne banke stoječem konsorciju, dočim zahteva vsak drugi znesek od obeh vlad. Če finančni minister izjavlja, da se bodo nadaljevali taki izdatki in če se celo govori, da se stavijo dreadnoughti brez parlamentarnega dovoljenja, se mora reči vladi, naj nikar ne napenja strune preveč, ker bi tako izzivanje širokim slojem lahko postalo neznosno.

Volitve y tržaško bolniško blagajno.

Dopis iz Trsta.

V nedeljo, 8. maja bodo volitve v bolniško blagajno. Zanimanje je velikansko. Zadašč so bili izvoljeni v bolniško blagajno socialistični delegatje. Vodstvo, ki je bilo, poleg manjšine zastopnikov

delodajalcev socialistično, je uveljavljalo socialistično delavski program. Ko so soc. dem. prevzeli vodstvo blagajne in na mesto tedanjega ravnatelja Cimadorija postavili sodruga Puecherja, je bilo v blagajni marsikaj treba urediti. Socialistično vodstvo se je poprijelo dela z vso energijo, da napravi iz bolniške blagajne resnično delavski zavod, ki naj bi nudil bolnim delavcem čim več pomoči. To se je popolnoma posrečilo. Iz sledeče tablice je razvidno, kako je svota podpor, ki jih je izdala naša bolniška blagajna, od leta do leta narasla.

1906	38 171	zavarovancev	1,124 093 59	K podp.
1907	38 017	»	1 285 527 72	» »
1908	38 705	»	1 325.413.16	» »
1909	39.912	»	1.470.987.12	» »

Tako je prišlo na vsakega zavarovanca povprečno leta 1906 29 45 K podpore
» 1907 33 81 » »
» 1908 34 24 » »
» 1909 36 85 » »

Leta 1906 (ko so soc. demokratje šele prevzeli blagajno) je pri vsakih 100 zavarovancih dobilo 81 bolniško podporo; leta 1909 pa 110 pri vsakih 100 zavarovancih, kljub temu, da ni bila zahteva po bolniški podpori 1909 nič večja kot leta 1906. Iz tega je razvidno, da se ni odrekala kakor nekdanja podpora bolnikom, temveč da se je dala vsakemu, ki je bil potreben. Zakon prepisuje, da ima zavarovanec šele po 4 dneh bolezni pravico do podpore. Soc. vodstvo pa je sklenilo, dajati bolnikom za dva dni bolezni en dan podpore, za tri dni dvadnevno podporo, a za štiri dni in več je bolnik dobil podporo od dneva, ko se je priglasi za bolnega. Poprej so dobivali moški zavarovanci največ po 2-20 K dnevne podpore, od leta 1907 pa dobivajo največ 2 40 K, kljub temu da bi imeli zavarovani na podlagi prispevkov pravico samo do 2 32½ K. Od leta 1907 se daje 80 K pogrebne podpore, prej se je dajalo samo 70 K kljub temu, da so imeli zavarovanci pravico do 77 50 K. Do leta 1906 se ni dajalo izrednih podpor. Leta 1908 se je dalo že 1176 11 K leta 1909 pa že 2263 64 K izrednih podpor. Deležni so jih oni zavarovanci, ki so dobili že za vseh 30 tednov podporo. Poleg tega dobivajo oni, ki so izgubili pravico do denarne podpore (po 30 tednih), še brezplačno zdravniško pomoč.

Za zdravniško pomoč se je porabilo leta 1906 69 401 34 K
» 1907 78 823 54 »
» 1908 99 371 40 »
» 1909 111.559.62 »

Naše vodstvo je skrbelo za dobre zdravnike in dobra zdravila. Prej je bilo 28 zdravnikov, v treh letih je to število naraslo na 37 v primeri z letom 1906 so narasli troški zdravniške pomoči leta 1909 za 60 7%.

Od leta 1907 ima blagajna tudi svoje kopelji, leta 1908 sta se ustanovili dve novi zdravniški postaji z najmodernejšimi pripravami in tudi zobozdravniška postaja, pri kateri sta dva zobozdravnika in en tehnik za čiščenje, popraviljanje in vlaganje zob.

Naše vodstvo je zboljšalo plače uradniškemu osebju in zdravnikom. Ustanovilo je uradniški penzijski sklad in letos določilo še vsakoletno draginjsko doklado za uradnike. Poprečna plača uradnikov leta 1904 je znašala 1542 53 K na leto; leta 1906 1924 84 K in leta 1910 pa 2394 44 K na leto.

Bolniška blagajna

na Dunsju daje vsakemu zavarovancu povprečno

12.69 K letne podpore

v Dalmaciji	9 87	»	»
Istra-Goriško	17 34	»	»
Trst	25 95	»	»

Tržaška bolniška blagajna daje tedaj svojim zavarovancev dvakrat toliko kot dunajska, ki ima pa več kot dvakrat več dohodkov kot tržaška.

Pri vsem tem je narasel rezervni sklad, ki je leta 1906 znašal 500 000 K na 740 000 K.

Tržaški delodajalci so bili dolžni bolniški blagajni — vsled malomarnosti prejšnjih uprav — nad 100.000 kron. Od teh je naše vodstvo že iztirjalo 81.130 71 K.

Samoobsebi je umevno, da to delodajalcem ni všeč in da napenjajo sedaj vse sile, da bi vzeli bolniško blagajno iz rok socialnim demokratom. Toda naši delavci se ne bodo dali terorizirati od nikogar, marveč bodo tudi sedaj storili svojo dolžnost ter oddali glasove na imena kandidatov socialno-demokratske stranke.

Gibanje kamnolomcev v Nabrežini.

V torek, 6. t. m. je povabil odbor nabrežinskih delodajalcev na sejo tiste podjetnike, ki se niso podpisali tarifno pogodbo, ki jo je bil prvi sklenil z delavci Hans Wildi. Poleg njega sta pogodbo podpisala se Pizl in M. Pertot. Drugi te pogodbe niso hoteli podpisati, ampak so obljubili, da bodo dali 10 vin. več kakor Wildi. Kamnolomci so sami Slovenci. Med njimi ni Italijanov. Pa ker so delodajalci tudi skoraj sami Slovenci, se je pričakovalo, da bodo res pokazali svojo tolikrat zatrjevano ljubezen do slovenskega delavca ter svojo obljubo tudi izpolnili. Na omenjeni seji, na kateri je bil navzoč tudi odbor delavstva, bi se bilo imelo rešiti to vprašanje in z njim gibanje med kamenolomci. Toda mesto da bi bili podjetniki začeli reševati to vprašanje, so takoj v začetku začeli psovati delavce in so pripovedovali, da ne morejo na noben način povišati mezde, tako kakor Wildi in par drugih. Potem so zahtevali pismeno izjavo Wildija, češ, da ne verjamejo, da bi bili Wildi in drugi povišali za 20%. In ko jim je odbor delavcev pokazal to pismeno izjavo, so govorili, da ni vredna 5 krajcarjev, kljub temu, da so vedeli, da je izjava pravoveljavna in jim je bil Wildi vedno na razpolago, da jim dokaže, da je pogodbo z delavci res sprejel. O tem se je prepričal tudi okrajni glavar, ki je bil na seji navzoč. Delavci so odgovorili, naj tudi oni dajo tako izjavo, «ki ne bi bila vredna pet krajcarjev». Tega seveda tudi niso hoteli. Proti slovenskim delavcem so nastopali kakor vedno tudi topot najbolj tisti slovenski delodajalci, ki so hoteli ustanoviti N. D. O.

Po dolgih besedah so obljubljali delavcem 10% poviška. Delavci tega seveda niso sprejeli, namreč so takoj tisti večer na shodu sklenili, ustaviti delo pri 4 delodajalcih in sicer pri Favettiju, Radoviču, Grudnu in Supinju.

V soboto, 9. t. m. se je vršil shod kamnolomcev, kjer je poročal sodrug Marica o položaju, ki je za delavce izredno ugoden. Sedaj je najlepša prilika, da si delavci zboljšajo svoj položaj. Po shodu se je vršil sestanek kamnolomcev iz onih 4 kamnolomov, kjer so delavci ustavili delo. Sodrug Marica jih je vprašal, ako obžalujejo storjeni korak. Delavci so na to enoglasno sklenili vstrajati v boju. Sedaj je dela povsod veliko. Nekoliko se jih je že odpeljalo v Dalmacijo.

Ta dan (soboto 9.) so pa delodajalci sklenili na predlog direktorja Peši Singabela, da v torek zapro svoje kamnolome.

V soboto, 16. t. m. sta se vrsila v Nabrežini dva shoda, eden ob 2, drugi pa ob 5. popoldne. Na shodih so govorili sodrugi Kopač, Marica in Regent v slovenskem, Toderchini pa v italijanskem jeziku. Sodrugi so sklenili, da zapuste delo pri tistih delodajalcih, ki se niso podpisali takozvane Wildijeve tarifne pogodbe. Poleg imenovanih so med tem podpisali še drugi pogodbo n. p. Andreotti, Verginela i. t. d. Pri vseh teh se bo seveda delalo. Sklep delavcev so provocirali delodajalci. Zakaj sami so (tisti, ki niso podpisali pogodbe) delavcem odpovedali delo. Delavskih knjižic pa niso hoteli vrniti delavcem, marveč so rekli, da se morda vendarle pobotajo in da delavci lahko pridejo v pondeljek na delo, ako hočejo delati po starem tarifu. To se pravi iz delavcev norce kriti in tega delavci ne smejo in niso dovolili. Seveda so delavci sklenili, da gredo po knjižice in po denar. Sodr. Marica jih je v krasnem govoru pozval, naj prej dobro premislijo, kaj sklenejo, da ne bodo potem obžalovali. Toda delavci so že dobro premislili in so storili sklep soglasno. Pa zakaj li ne? Wildi in še drugi, ki so sprejeli pogodbo z delavci, so obljubili, da sprejmejo na delo še nekoliko delavcev, najbolj potrebnih. 25 delavcev se je takoj v pondeljek odpeljalo na delo v Milje in še nekaj v Dalmacijo. Zahteva po delavcih je velika od vseh strani, tako da delavci ne bodo izgubili ničesar, vse pa bodo izgubili delodajalci, ki imajo veliko dela, pa nič delavcev. Delavci so se nasitili tlačniti in zahtevajo svoje pravice. Volje in moči imajo dovolj v sebi, da si jih izvoujejo. Seveda trosijo nekateri delodajalci različne laži. Zlasti se v tem kaže pravega mojstra gospod Caharija, bivši podpredsednik (če ni še) Narodno (?) napredne (?) stranke na Goriskem, ki se je v Trstu bahal, kako se iz delavcev norce brije i. t. d. Rekel je tudi, da se nalašč obljubili več kakor Wildi, ker so se bali, da izgube delavce. Izgubili so jih vseno.

Večina delodajalcev je slovenska. Ti so največji nasprotniki slovenskega delavstva. Ti so tudi staresinarji nabrežinske občine, in so s tem pokazali, da jim za domačo obrt nič ni mar. Mi pa pravimo: ako se povišali delavcem mezdno Nemci in Italijani, bi bili storili to lahko tudi drugi. Seveda je tudi med Slovenici nekoliko častnih izjem. In po sklepu delavcev, da zapusta delo, se je oglašilo še nekaj delodajalcev, ki so se izjavili, da bodo podpisali pogodbo.

In kaj naj še povemo. To, da tisti štirje delavci, ki so v Nabrežini hoteli ustanoviti N. D. O., sedaj krumirijo.

In s tem so pokazali, zakaj so hoteli ustanoviti N. D. O. Delavci, proč z njo, pa naprej za vaše pravice!

Stavbinski boj na Nemškem.

Kar se je pripravljalo dolge mesece, ali pravzaprav dolga leta, se sedaj izvršuje. Nemški kapitalisti so sklenili, popolnoma pokoriti delavce, uničiti njihove organizacije in jih na ta način kratkoma vkovati v suženjske verige. Kako se jim bo to posrečilo in kdo bo imel največ škode od tega poizkusa, je seveda drugo vprašanje.

Stavbinski delavci so na Nemškem prav dobro organizirani. Ne more se sicer trditi, da bi bila njihova organizacija prva in najmočnejša, vendar pa je taka, da so dosegli delavci z njo že velike uspehe. Najznamenitejši je ta, da so morali podjetniki sklepati z organizacije večletne tarifne pogodbe, valed katerih so bile vsem stavbinskim delavcem zagotovljene pridobitve, ki jih je bila pridobila organizacija.

Kdor le količkaj pozna kapitaliste, se ne bo čudil, da so ubogi revčki tarnali, kakor da bi bili obsojeni na pogin in beraško palico. Da niso več gospodarji v svoji hiši, da delavci že komandirajo z njimi i. t. d., se je glasila mila melodija. Najenergičnejši med njimi so pa dejali, da mora biti tega konec in napovedali so, da mora priti do odločilnega boja, v katerem morajo biti delavci za vse čase premagani. »Dokler ne izključimo stavbinskih delavcev po vsej Nemčiji, ne bo miru.«

Letos se ima uresničiti ta grožnja. Pred nami se razvija slika pristnega razrednega boja, kjer minevajo vse olepševalne fraze: Na eni strani kapitalizem, na drugi delavstvo. Položaj je tako jasen, da se ne da nikako zakrivati.

Na čelu organiziranih podjetnikov stoji pruski poslanec Fehlich, zakrkuje sovražnik organiziranega delavstva. Njegova taktika je osnovana na zvižavnosti in hinavščini. Delavcem se pravi, da

podjetniki nočejo odpraviti tarifnih pogodb. A stavljajo se jim taki pogoji, kakršnih ne morejo delavci sprejeti na noben način. Kdor hoče boj za vsako ceno, je navadno tako previden, da zvali dozdevno krivico na nasprotnika. Tako ravna tudi nemški podjetniki. Nazadnje je to vseeno. Delavci vedo, zakaj gre, pa naj si izbirajo kapitalisti ta ali oni povod za boj. Pri izkoriščevalcih pa bodo izkoriščevalci imeli simpatije, naj gredo nad delavce iz tega ali onega vzroka.

Stavbinski podjetniki na Nemškem so hoteli za vsako ceno provocirati boj. Nemara bi jim bilo najljubše, če bi bili mogli nagnati delavce v stavko, da bi se bili sami še bolj zdeli kakor nedolžne žrtve. Ker pa to ni šlo tako enostavno, pa napadajo sami. Izključenje stavbinskih delavcev je sedaj njihovo geslo.

Ampak že začetkoma se zdi, da imajo kapitalistični hujskači bolj ostre besede kakor orožje. Napovedovali so, da bo en dan po vsej Nemčiji izprtih 350.000 delavcev. Kapitalistična solidarnost pa ni tako popolna, kakor so si domisljali petelini. Samo 160.000 stavbinskih delavcev in pomožnih delavcev je doslej izprtih. Voditelji bodo sicer še nadalje pritiskali na podjetnike in zelo verjetno je, da dosežejo še nekaj uspeha. Koliko — to se bo pokazalo. Na vsak način je pa boj že danes obsežen in zelo resen.

Značilno je v tej borbi tudi to: »Berliner Tagblatt« poroča, da so se nemški podjetniki že pogajali s češkimi in da so dosegli izjavo popolne solidarnosti. Če je to resnično, se seveda prav nič ne čudimo. Davno že vemo, da so kapitalisti vseh narodov solidarni, kadar gre proti delavstvu. Misleči delavci po tem lahko spoznajo, kako nujno potrebna je mednarodna solidarnost delavcev v boju zoper izkoriščanje.

Cela armada brezvestnih agentov že išče stavkokeze po Avstriji. Nedvomno je, da se prikažejo ti tiči kmalu tudi v naših krajih. Zato je naloga vseh zaupnikov, da pojasnijo slovenskim stavbinskim delavcem velikanski boj na Nemškem. Povedati je treba delavcem, da gre za čast slovenskega delavskega imena. Upamo, da med slovenskimi delavci ne bo Judežev Iskarjetov. Prišel bo dan, ko bo tudi našemu delavstvu treba solidarnosti drugih proletarcev. Pokazimo torej, da slovenski delavci niso backi, ki bi jih lopovski zapeljivci lahko gonili kakor brezumno čredo po svetu, ampak močje, ki poznajo svojo čast.

Politični odsevi.

* **Poslanska zbornica** je v četrtek jela razpravljati o vladni predlogi glede državnega posojila. Prvi je govoril poročevalec dr. Steiner, ki je zavračal trditve, da bi Nemci v Avstriji plačevali največ davkov. Nato so govorili Mladečeh Hrasaky, socialni demokrat Modraček in češki klerikalec Šilinger.

* **»Slovenska Enota«** je sklenila z vsemi, proti glavnemu čeških radikalcev, da se bo zavzemala za definitivno reformo poslovnika poslanske zbornice.

* **Klubski načelniki** so imeli v četrtek konferenco, na kateri so sklenili, da se v soboto seje zbornice odgodijo do 6. maja, da se da dovolj časa za delo finančnemu, proračunskemu in socialno-političnemu odseku. Predsednik laskega kluba Malfatti je izrekel željo, naj bi se v proračunskem odseku takoj jelo razpravljati o predlogi glede italijanske pravne fakultete.

* **Osebnodohodninski davek** hoče vlada znatno zvišati v vseh razredih. Za dohodnino preko 20.000 K pa hoče uvesti progresivni davek. Gosposka zbornica je proti vsakemu pogresivnemu davku.

* **Radi monopola na vžgalice** so imeli načelniki klubov v sredo konferenco pri baronu Bienenrthu, ki je med drugim omenil, da se namerava obenem z monopolom na vžgalice uvesti tudi davek na vžgalne aparate. Davek za vsak tak vžgalni aparat bo znašal na leto 2 kroni.

* **»Lidove novine«** javljajo z Dunaja, da je baron Bienenrth konferiral s češkimi radikali in s slovenskimi klerikalci zaradi ystopa v vladno večino in da je obema strankama obljubil po en porifolj.

* **Cesar ne poseti Bosno.** Merodajni krogi dementirajo vest o potovanju cesarja Frana Josipa v Bosno. Cesar se odpelje na oddih z Dunaja naravnost v Iši.

* **O obžrtakiji v štajerskem deželno zboru** so zadnji čas razni listi pisali, da preneha. Predsedstvo slovenskega kluba v štajerskem dež. zboru pa izjavlja, da so nefesnične vse podobne vesti in da se ni noben član slovenskega kluba o

opustitvi obstrukcije pogajal z vlado in nemškimi strankami.

* **V gosposko zbornico** sta imenovani vpo-kojeni generalni armadni nadzornik Albori, Seifert in veleindustrialec Wetzler.

* **Ogrski min. predsednik Khuen** je bil v četrtek pri cesarju na avdienci.

* **Turško poslaništvo v Belemgradu** je obvestilo srbsko vlado, da je Turčija odpravila obveznost potnih listov za osebe, ki potujejo iz Srbije na Turško. Z ozirom na to odredbo je tudi srbska vlada odpravila potne liste za osebe, ki prihajajo iz Turčije v Srbijo.

* **Iz Albanije** se poroča, da je pri Verisovcu 12 tisoč Albancev 24 ur oblegalo 2 turška vojna oddelka. Vojaki so brzojavili v Skopje po pomoč; ko je došla, se je morala tudi ta z ostalimi oddelki vred umakniti. En častnik in več vojakov je ujetih. Šele ko je šlo več bataljonov do Verisovca, so pregnali vstaše z bombardiranjem več vasi. Prebivalci in uporniki so pobegnili v gore.

Socialni pregled.

** **Zidarska stavka** je v Dienclachu pri tvrdki Felten in Guillaume. Poroča se nam, da se postopa proti stavkujočim delavcem zelo teroristično. Nekateri žandarji ne poznajo svojih pravic in dolžnosti. Podjetje je delavcem odpovedalo stanovanja. Zavedni zidarji ne gredo v Dienlach.

** **V Gradcu** je zidarsko gibanje, ki so ga provocirali podjetniki. Zidarji, ne hodite v Gradec!

** **Tudi nemško-nacionalni »delavci«** so stavkokazi. V Crimitschavi so tekstilni delavci opustili delo, ker se jim je po krivičnem trgala mezda. Fabrikanti so povabili nacionalce in res so šli delat! Povsod enaki!

** **V Kapfenbergu** na Štajerskem je zidarsko gibanje. Posten zidar ne išče tam dela.

: Deželna organizacija jugoslovanske :
socialno demokratične stranke v Trstu
sklicuje

v nedeljo, dne 24. aprila 1910

v „Delavski dom“

ul. Boschetto 5, I. nadstropje

deželno konferenco

s sledečim provizoričnim dnevnim redom:

- 1.) Konstituiranje konference in izvolitev odseka za pregledovanje mandatov.
- 2.) Poročila političnega odbora in nadzorovalnega odseka.
- 3.) Politični položaj in taktika.
- 4.) Ljudsko štetje.
- 5.) Organizacija, agitacija in tisk.
- 6.) Kulturna organizacija.
- 7.) Volitev novega političnega odbora in nadzorovalcev.
- 8.) Slučajnosti.

Začne se konferenca točno ob 9. dopoldne in traja, z dnevrim opoldanskim odmorom, do izčrpanja dnevnega reda.

To deželno konferenco tvorijo: zastopniki krajnih organizacij jugoslovanske socialno-demokratične stranke v mestu in tržaški okolici, zastopniki strokovnih, kulturnih in gospodarskih, v zmislu socialno-demokratičnih načel delujočih organizacij, zastopniki strokovne komisije in socialističnega časopisja ter odbori krajnih organizacij.

Krajne organizacije, ali pa sodrugi posameznih mestnih okrajev, ki niso še združeni v krajne organizacije, pošljejo na konferenco za vsakih prvih 10 članov po dva, za vsakih nadaljnih 10 pa še po enega zastopnika.

Strokovne, kulturne in gospodarske organizacije pošljejo za vsakih prvih 20 slovenskih članov po dva, za vsakih nadaljnih 20 pa po enega zastopnika; vsekakor pa ne več kot 8 zastopnikov.

Politični odbor
jugoslov. soc.-dem. stanke v Trstu.

Iz stranke.

o **Deželna konferenca v Trstu.** Sodrugi, ki se žele udeležiti deželne konference v Trstu kot poslušalci, so naproseni, da se izkažejo s strankino izkaznico ali pa da si preskrbe pri političnem odboru posebno vabilo. Konferenca bo zelo važna in je naravnost želeli, da se je udeleže sodrugi v kar največjem številu.

o **Delegatom deželne konference v Trstu** se priporoča, da pridejo na konferenco točno ob 9. dopoldne ker se bo konferenca ob tej uri tudi začela. Na dnevnem redu je veliko važnih točk, ki jih bo treba rešiti v enem samem dnevu. To se pa lahko godi, ako bodo vsi točno na svojem mestu.

o **Na tržaški konferenci** bo izvrševalni odbor stranke zastopal načelnik sodrug Etbin Kristan.

o **Strankin znak**, ki bo stalne vrednosti in ki se bo lahko nosil v gumbnici, ovrtnici ali pa za trakom na klobuku, založi izvrševalni odbor stranke koncem meseca maja. Znak bo imel obliko gumba v obsegu vinarja k ozkim zlatim ter širšim belim robom ter rdečo, od zlatega obročka obdano sredino. Na rdečem temelju se bosta nahajali dve zlati sklenjeni roki s kladivom, na belem širokem robu pa zlat napis «Ljudstvu pravice!» Znak bo torej prav ličen in proročljiv. Cena mu bo 40 vinarjev. Na željo se že zdaj vpošlje vzorec, če se naročilo priloži znamka za 40 vin., večjih množin pa se še ne oddaja. Več tedaj, ko se prične z razposiljanjem. Naročalo se ga bo pri sodr. Kocmurju.

o **Za bosanski sabor** se udeleži volitev, kakor smo že poročali, tudi socialno-demokratska stranka. Volilni red je tak, da stranka pri teh volitvah seveda ne more upati na zmago, zato je postavila za vse okraje le dva kandidata, in sicer kandidira v okrajih katoliške kurije sodrug Ivan Salamonović, v pravoslavnih in mešanih okrajih pa sodrug Savo Kapor.

o **Občinske volitve v Srbiji**. Belgrad, 12. aprila 1910. Izid volitev, ki so se vršile v srbskih mestih, kaže lep napredek socialne demokracije. V volilni boj je šlo pet strank: Samostanci, radikalci, naprednjaki, narodnjaki in socialisti. Prvič se je socialno demokratska stranka udeležila občinskih volitev in dosegla lep uspeh. V Smederevu je dobila enega odbornika, v Sabcu tri, v Kragujevcu 4. Razmerje v Belgradu je sledeče: Samostanci in radikalci 3336, naprednjaki in narodnjaki 2155, socialisti 1386. V Nišu je dobila meščanska stranka 1111, liberalci 1020, socialisti 360 glasov.

Prvi majnik v Ljubljani.

V Ljubljani se praznuje prvi majnik letos po sledečem sporedu:

A. Na predvečer

v soboto, 30. aprila ob pol 8. zvečer:

Slavnostna predstava

v areni «Narodnega Doma» s sodelovanjem godbe, pevskega zbora ter dramatičnega odbora «Vzajemnosti».

Uprizori se

Jakob Ruda.

Drama v treh dejanjih. Spisal Ivan Cankar, režira Etbin Kristan.

Pevski zbor pod vodstvom zvezinega pevovalje gosp. P. Baloha.

Vstopnina 30 vin. za osebo.

B. V nedeljo, 1. maja

ob 10. uri dopoldne na vrtu, eventualno v areni «Narodnega Doma»

manifestacijski shod

z dnevnim redom: Prvi majnik in socialno zavarovanje. Poročevalce sodrug Etbin Kristan.

Popoldne

ob 3. na vrtu «Narodnega Doma»

velika ljudska veselica

na kateri sodeluje «Slovenska Filharmonija» ter pevski zbor «Vzajemnosti».

Pevski spored:

1. Socialistična koračnica.
2. Jadransko morje.
3. Naprej!
4. Rožmarin. (Osmerospjev.)
5. Pesem o delu.

Veselica se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju dežja bo v areni.

Vstopnina 30 vin. za osebo.

Sodrug iz mesta in okolice!

Vaša delavska čast zahteva, da se izvrši praznovanje prvega majnika v vsakem ozira dostojno in impozantno. Skrbite torej za najštevilnejšo udeležbo na predvečer, na shodu in na popoldnevni veselici. Vsak sodrug naj smatra za svoje dolžnost, ne le da se sam z družino udeleži vseh priredb, ampak naj tudi pridne agitira.

Odbor

jugoslov. soc.-dem. stranke.

Prvi majnik v Trbovljah.

Na seji dne 13. t. m. je sklenil odbor krajevnice organizacije, obhajati letos prvi majnik čim naj-

slovesneje. Ob 9. dopoldne se vrši na vrtu gosp. Jakoba Božiča

velika ljudski shod

z dnevnim redom: Pomen prvega majnika in politični položaj v Avstriji.

Po shodu se vrši spreved z godbo organiziranih rudarjev okoli rudniške restavracije in nazaj na zborovalni prostor.

Sodrug! Delavci in delavke! Dolžnost vsakega je, da agitira in skrbi, da bo shod in spreved kar najbolj pomemben.

Popoldne se prične ob 2. na istem vrtu

velika ljudska veselica

z mnogimi zabavnimi priredbami. Vstopnina v predprodaji 30 vin., pri blagajni 40 vin. Vstopnice se dobe pri zaupnih možeh in v Konsumnem društvu.

Sodrug! in sodruginje! Delavci in delavke! Skrbite, da bo letošnji prvi maj nadvse slovesen!

Domače vesti.

— **Kako so naklonjeni delavcem**, se je zopet pokazalo pri kranjskem deželnem odboru. Splošna delavska zveza «Vzajemnost» je prosila, da bi ji deželni odbor prepustil gledališče dne 30. aprila, da bi dramatični odsek tam uprizoril Cankarjevo dramo «Jakob Ruda». To bi bila za ljubljanske delavce nekakšna slavnostna predstava na predvečer prvega majnika. V drugih krajih prirejajo gledališke uprave same na ta večer delavske predstave. Tako n. pr. se bo v Pragi ta dan igralo po vseh gledališčih za delavce tudi v «Narodnem Divadlu», ki je za Čeha to, kar Burgtheater za avstrijske Nemce. In nič se ne bodo ženivali, prirediti tudi alegorijo, ki simbolizira delavsko stremljenje. V Ljubljani to ni mogoče, ker se konča gledališka sezona že z zadnjim marcem. Toda ker se je že toliko govorilo o ljudskih pravicah do umetnosti sploh in do gledališča posebej, je hotela «Vzajemnost» s svojimi močmi storiti, kar bi bilo mogoče, pa je upala, da ji bo deželni odbor vendar dovolil to, kar dovoljuje drugim, namreč prirediti predstavo v gledališču. Toda «Vzajemnost» se je zmotila. Deželni odbor je odklonil njeno prošnjo. Svede ima vzroke. Za vsako neprijaznost se najdejo vzroki. Ker se podira staro vojaško oskrbovališče, se bodo morale kulise, ki so tam shranjene, prenesti v gledališče. In od 1. maja dalje tudi ni gledaliških delavcev na razpolago. To bi bilo vse lepo, če ne bi bilo čudno to, da imajo še v nedeljo, 24. t. m. klerikalci lahko gledališče, šest dni pozneje ga pa že socialni demokratje ne morejo več imeti. Za predstavo se ne potrebujejo kleti in shrambe; kaj se bodo kulise znosile na oder? Čudno je to vsekakor. Da ne bo od 1. maja dalje več delavcev, je pač brezpomembno, ker bi imela biti predstava 30. aprila. Ampak deželni odbor ima svoje razloge! Gledališča torej ne bo in predstava bo morala biti v areni «Narodnega Doma». Nič ne čé. Delavstvo bo prišlo v areno in predstava bo toliko skromnejša. Praznovalo se bo brez naklonjenosti visokoga deželnega odbora, do katere imajo menda samo klerikalci pravico.

— **Ljubljanski obd. svet** je dovolil 200 kron N. D. O. za nekaj vajenski tečaj, To protekcijo si bomo zapisali. Sploh je čisto, da je ljubljanska N. D. O. prava organizacija na puč. Stanovanje zastoj, podpore zastoj. In ta karikatura po magistratovi milosti hoče biti «delavska» organizacija!

— **O polkubnem zastupljenju** z mišjim trupom v Logatecu se poročča: Sodišču je prišla te dni v roke zelo važna listina, bi bo morda imela na tok te razprave odločilno važnost. Kakšna je njena vsebina in kako je prišla sodišču v roke, je sodnijska tajnost. Zanimivo je to, da je pisava na dotični listini docela slična pisavi na zunanjem ovoju ominozne pošiljave in na poštni spremnici Tržaška policija je te dni zaslišala kot osumljenca sina gospe Hamerlitz iz prvega zakona Fran Hladnika, ki živi v Trzinu. Hladnik je izpovedal, da se je oženil proti volji svoje matere in da zaradi tega z materjo ni zivel v baš dobrih odnosjih. Da bi bil on izvršil zločin, je z ogorčenjem zavrnil. Njegovo izpoved je policijski komisar protokoliral in ga na to odpustil. Fran Hladnik se je baje nato odpeljal v Logatec. Fran Hladnik je star šele 25 let.

— **stajerski poslanec Ježovnik** je v sredo umrl v Velenju. Bil je pristaš liberalne stranke.

— **Kadar bo zopet dež**, bodo Ljubljančani naravnost osrečeni, čeprav si v sedanjem času skoro vsi žele lepega vremena. Ampak dežju prepuča ljubljanski magistrat, da skropi ljubljanske ulice, čim pa ne dežuje, se dvigajo po vsem mostu taki oblaki prahu, da ni mogoče dihati.

— **Nesreča za nesrečo**. Janez Kavšek, posest. v Smolenji vasi pri Novem mestu, je umrl za pljučnico dne 5. aprila. Pokopali so ga 8. aprila. Drugi dan je šla vdova na njivo, pustivši doma tri otroke v starosti od 1—7 let v nadzorstvu pestunje 10letne deklice. Miha Kavšek, ki je bil 6 star, je plezal po teži trugi za pesek, ki je bila prilonjena ob podovo steno. Kar se truga prevrne na dečka in ga ubije. Zivel je sicer še nekoliko ur, do zavesti pa ni prišel več. Ko je prišla zvečer dečkova mati domov in izvedela grozno novico je zblaznela.

— **Zgorela je** v Koluderjih pri Mokronogu stiri letna Blanca Deressi, hči italijanskega oglarja. Na veliko soboto je bila sama v baraki pri odprtem ognjišču, pa se ji je vnelo krilce. Tekla je goreča parkrat okrog barake ter se še bolj vnela. Prepeljali so jo v žensko bolnico v Novo mesto, kjer je umrla.

— **Radl preobilnega gradiiva** smo morali ne le nekoliko dopisov, ampak tudi poročila iz državnega zbora in iz odsekov odložiti za prihodnje številko. Opozorjamo cenjene sodruga, da so te vesti jako važne in jim priporočamo, naj se zanimajo zanje.

Zadnje vesti.

Državni zbor. Dunaj, 22. aprila. Včeraj se je pričelo drugo čitanje

predloge o posojilu.

Poročevalec Steinweder je priznal, da gre za čisto vojaško posojilo. Kar se tiče zvišanja poštnih pristojbin, pravi, da ni vložil nobenega predloga, ampak je le dejal v proračunskem odseku, da je pošta za 20 millionov pasivna in da bi zvišanje poštnine odvrгло še 20 millionov čistih.

Nadalje so se govorili Hrasky (Mladočeh), Schöpfer (kršč. soc.) in Šilinger (češki klerikal c). Potem soc.-dem.

posl. Seitz:

Naj se suče sedanje posojilo, kakor se hoče, vendar se ima z njim pokriti proračunski primankljaj. Drugače ne bi imela opozicija v takem slučaju nobenega opravnka več; večina bi sama izrekla vladi smrtno obsodbo. Pri nas se drži vlada le vsled šovinizma, kateremu kaže to kot naravno pridobitev, kar je neugodno Čehom. Večinoma je namenoma pomagala zmeti in zastreti vse vprašanje posojila. Če vlada trdi, da je stavba dre-adnoughthov v Skodini tovarni in v tržaškem Stabilimento tehnicno privatna stvar, je to slepilo prebivalstva. Socialni demokratje napovedujejo tej vladi najostrejši boj.

Graf Sternberg je zmerjal Wolfa in je bil zato poklican na red. Fin. minister Bilinski je medlo polemiziral z opozicijo.

Dunaj, 22. aprila. Danes se je nadaljevalo drugo čitanje posojila.

Stavbinski boj na Nemškem. Berlin, 22. aprila. Zdi se, da so kapitalistični hujšaki že pogoreli. Na zadnji seji združenih podjetniških odborov so voditelji z žalostjo konstatirali, da se veliko število delodajalcev ne ozira na sklep, da se imajo izključiti vsi delavci. V stavbinskih središčih ni imel sklep skoraj nobenega uspeha. V vsem magdeburškem okrožju je izmed 7740 organiziranih zidarjev samo 1759 izključenih. V nekaterih mestih n. pr. Dortmundu se splošno dela.

Berlin, 22. aprila. V Berlinu menda sploh ne bo izprtja. Zveza stavbnih podjetij za Berlin in okolico ter prizadate delavske organizacije so apelirale na razsodišče berlinskega obrtnega sodišča, ki je včeraj razsodilo tako: Vsem stavbinskim delavcem se zviša od 13. avgusta 1910. mezda za 3 fenige od ure, od 1. oktobra 1911. pa še za dva feniga. Najbrže sprejmete obe stranki to razsodbo.

Zasuti delavci. Birmingham (Alabama), 22. aprila. Vsled eksplozije v rudokopu Mu'ga je 40 delavcev zasutih. 25 je baje mrtvih.

Povodenj v Srbiji. Belgrad, 22. aprila. Po najnovejših poročilih je zahtevala povodenj v Sumadiji strašne žrtve. Sodi se, da je utonilo 200 do 300 ljudi. 120 mrtličev je voda vrgla na subo. Pod vodo je Kragujevac (volilni okraj sodruga Kaclerovič) z vso okolico, ki šteje več kakor 20 vasi. Utonila je tudi nešteta živine. Škoda se še ne more oceniti, presega pa gotovo 10 millionov dinarjev.

Mark Twain. Novi Jork, 22. aprila. Glasoviti humoristični in satirični pisatelj Mark Twain je sinoči umrl.

Dopisi.

Kamnik. (Ljubezniv načelnik.) O ravnanju uradnikov z občinstvom se je že mnogo pisalo po različnih listih. Naše narodno časopisje

Priporočamo našim gospodinjam pravi: **FRANCKOV:**
kavni pridatek z tovarniško znamko: kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

s «Slov. Narodu» na čelu misli, da je storilo dovolj, če neprenehoma ponavlja: Na slovenska tla slovenske uradnike! To načelo bi bilo jako lepo, če bi se le vsi slovenski uradniki tako vedli, kakor je treba. A včasih bi človek rajši imel opravka s Kitajcem, nego s takim «slovenskim» gospodom, ki ne mara misliti, da mu je vse dovoljeno, če je le liberal in če glumi narodnost. Takega ljubeznivega uradnika ima tudi prijazen Kamnik na kolodvoru. To je namreč postajni načelnik pristav Repar, po domače Izanec. Znan kot večen pravdar je povsod nepriljubljen in skoraj vsakemu je najljubše, če nima opraviti z njim. Nadut je tako, da odbija vse in čudno je, da mu ravnateljstvo še ni poiskalo drugega mesta, tembolj ker je dobilo radi njega že poln koš pritožb. A zdi se nam, da padajo te pritožbe res večinoma v koš. Navadno ne dobe ljudje, ki se pritožujejo radi njega, niti odgovora. Če se pa že kaj preiskuje, se preiskuje jako čudno. Gospod prometni kontrolor pride v Kamnik, Repar mu kaj govoriči, pa — mirna Bosna. Lastnosti ima gospod Repar dosti, ampak vse take, ki niso nikomur všeč. Sirov zna biti, nevoščljiv, neprijazen, neuslužen in domišljav. Zato se pa ne more trditi, da bi bil mojster v svoji stroki in če človek sliši železničarje, kadar si pripoveduje o kozlih, ki jih strelja, bi ne verjel, da je to mogoče. A gospod Repar je menda pozabil, da so bili časi, ko tudi on ni bil uradnik. Ne vemo, če je sploh mogoče, da se popravi; vsekakor mu svetujemo, naj se potruži. Zakaj v Kamniku je že marsikdo sit njegove osebnosti. Mestu, ki ima mnogo tujkega prometa, že zaraditega ne more biti vseeno, če komandira na postaji človek, ki odbija s svojim obnašanjem vse ljudi. Najljubše nam bo, če dosežemo z današnjim dopisom svoj namen in če ne dobimo več povoda, da bi se bavili s tem gospodom. A če ne bo drugače, se bomo odločno pomenili z njim. In gospod Repar ve, da je devolj snovi zato. Kamničan.

Društvene vesti.

§ Krakovsko-trnovski upravni odbor Splošne delavske zveze «Vzajemnost» ima redno sejo jutri v nedeljo 24. t. m. ob 9. uri dopoldne v društvenih prostorih v Selenburgovi ulici. Člani odbora so opozarjajo na sklep prve letošnje seje, s katerim se nalaga radi neopravičene odsotnosti 20 vin. kazni.

Gospodarski pregled.

Delavska hranilnica in posojilnica na Goriškem pozivlje svoje člane, naj se zglave osebno ali pismeno v pisarni ter naj naznanijo, ali mislijo plačevati svoje obroke osebno s knjižico ali s postnim čekom, da bo odbor vedel, kako ima urediti stvar. Vsak član naj to stori prej ko mogoče. Hranilnica posluje vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Odbor.

Zidarji in zidarski delavci, pozor! Po Slovenskem, zlasti po Goriškem in Spodnjem Štajerskem hodijo agentje, ki iščejo zidarjev za Švico. Svarimo jih, naj se nikar ne dajo zapeljati po obljubah po visokih plačah, ki se nikdar ne izpolnijo. Agentje pri svojem lovu na zidarje in zidarske delavce ne povedo, da je v Winterthuru in okolici stavka, ki traja že nad devet mesecev; delavska solidarnost torej zahteva, da se s takimi agenti povsod, kjer se pojavijo, temeljito obračuna. Vsak sum je takoj naznaniti Strokovnemu tajništvu v Ljubljani ali pa naravnost na naslov: Streikkommission der Maurer, Winterthur, Schweiz. Torej ne v Švico! Zaupnike strokovnih in političnih organizacij se naproša, da pouče vse zidarje in zidarske delavce v njihovem okraju.

Umetnost in književnost.

: Letošnji majski list je dotiskan in se razpošilja. Kdor ga še ni naročil, naj se podviza, ker ga bo kmalu zmanjkalo. List je jako lično opremljen in ima sledečo vsebino: Oton Zupančič: Kovaska. (Pesem.) — Praznik. — Mednarodnost. — Usmiljenje. — Aforizmi. — E. Vandervelde: Socializem in alkohol. — Domovine. — Dolžnosti socialista. — Smešnice. — Delavci in časopisje. — Milijarde. — E. Krizan: Rože. — Šale. — Ivan Cankar: Aforizmi. — Cena listu je le 24 vin. Kdor ga naroči več, dobi popust.

: Koncerti «Glabena Matica». V torek se je ponovil zadnji koncert z nekoliko izpremenjenim programom. Velik vtisk je zopet napravila Sattnerjeva «Jestejeva prisega», ki učinkuje zlasti v orkestralnem delu pri večkratnem poslušanju se mogočneje. Mešani in moški zbor sta se odlikovala kakor zadnjič. Gosp. Betteto si je izbral recitativ in arije iz Haydnovega glasovitega «Stvarjenja» in nekoliko Brahmsovih pesmi, ki so mu dale priložnost, pokazati vse čudovito bogastvo svojega krasno izvežbanega in mehkega glasu. Prvič smo slišali gospo Miro Costaperaria-Dev, ki je zapela štiri pesmi Adamiča, Lajovic, Hatzeja in Osk. Deva. Njeno predavanje se odlikuje zlasti v čuvstvenosti in posebno v srednji legi s finim niansiranjem. [Če nastopi Glasbena Matica v Zagrebu s tem sporedom, ji je gotov popoln uspeh. Mimogrede: Ali ne bi bilo mogoče, da bi dobivali delavci za Mzične koncerte cenejše vstopnice?

: «Halleyev komet» in «Kako oprostim sina vojaščine» je naslov dvema knjižicama, ki sta izšli v založbi Lampretove tiskarne v Kranju. Obema je smoter praktičen in razviden že po naslovu. Cena po 30 vin., po pošti 40 vin.

H. Suttner
Ljubljana Mesni trg
nasproti rotovža.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštnine prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdo, kjer bode te najboljše postreženi. 86

Nihče več ne godrnja
Čez slabosti in težave.

Ako

FLORIAN

spozná,
ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca
potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost	liter K 2-40.
Kabinetna kakovost	„ „ 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Ponaredbe kaznjive.

Braća Wortmann, Sušak pri Rieki.

Uljudno naznanjam svojim cenjenim odjemalcem zgorajšnje tvrde, naj se ne dajo motiti vsled nekega oglasila slično glasečo se firme, ker sem še vedne edini zastopnik bratov Wortmann v Sušaku.

Z odličnim spoštovanjem

Franjo Remic
LJUBLJANA, Sodnjska ulica št. 4.

Ustanovljena 1847.

52-20

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 „ LJUBLJANA „ Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na smeti, šimnati modroci, otroški yozički i. t. d. Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga
Dobavlje :: pošta sv. Križ, Goriško :: Dobavlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“, Vodmat, Bohoričeva ulica.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah **„Rdeči Prapor“!**

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2.—, polbelega K 2-80, belega K 4.—, prima puhastega K 6.—, izredno finega skubljenega K 8.—, sivega puha K 6.—, belega K 10.—, izredno fini prsni puh K 12.—, od 5 kg nabrj franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široka ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napoljene z novim, očiščenim puhastim, trjeznim, sivim perjem 16 K, s polpuhom K 20.—, s puhom K 24.—. Pernica sama 12 K, K 14.—, K 16.—, blazinice K 8.—, K 8-50, K 4.—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazinice, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 4-50, 5.—, 5-50. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 13.—, 15.—, pošlje po povzetju, zavoj zastoj od K 10.— naprej franko 52-17

Maks Berger, Deschenitz št. 678, Böhmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastoj in franko. Če ne dopade, se zameni ali denar nazaj.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli
lekarnar

52-43

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.